

HOTĂRÂREA CURȚII
12 iulie 1990*

**Comisia Comunităților Europene
împotriva
Republicii Franceze**

„Securitatea socială – Alocația suplimentară a Fondului național de solidaritate –
Exportabilitatea prestațiilor necontributive”

Cauza C-236/88

În cauza C-236/88,

Comisia Comunităților Europene, reprezentată de către doamna Karen Banks și domnul Sean van Raepenbusch, membri ai serviciului juridic, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg, la biroul domnului Georgios Kremlis, membru al serviciului juridic, Centre Wagner, Kirchberg,

reclamantă,

împotriva

Republicii Franceze, reprezentată de doamna Edwige Belliard, subdirector al departamentului de drept economic în cadrul Ministerului Afacerilor Externe, în calitate de agent, și de către domnul Claude Chavance, atașat principal de administrație centrală în același minister, în calitate de agent supleant, cu domiciliul ales în Luxemburg la sediul Ambasadei Franței, 9, boulevard Prince-Henri,

pârâtă,

având ca obiect constatarea faptului că Republica Franceză nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolelor 48-51 din Tratatul CEE și al articolului 10 din Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 al Consiliului din 14 iunie 1971 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați, lucrătorii care desfășoară activități independente și familiile acestora care se deplasează în cadrul Comunității, [astfel cum a fost codificat de Regulamentul (CEE) nr. 2001/83 al Consiliului din 2 iunie 1983 (JO L 230, p. 6)], refuzând să acorde sau să mențină beneficiul alocației suplimentare a Fondului național de solidaritate pentru beneficiarii de pensii franceze de invaliditate, pensii pentru limită de vârstă sau pensii de urmaș, care își au reședința sau își transferă reședința într-un alt stat membru din Comunitate.

CURTEA,

compusă din domnii F. A. Schockweiler, președinte de cameră, îndeplinind funcția de președinte, M. Zuleeg, președinte de cameră, G. F. Mancini, T. F. O'Higgins, J. C. Moitinho de Almeida, F. Grévisse și P. J. G. Kapteyn, judecători,

avocat general: domnul W. Van Gerven

grefier: domnul H. A. Rühl, administrator principal

* Limba de procedură: franceza.

având în vedere raportul de ședință, după ascultarea susținerilor orale ale părților în ședința din 8 mai 1990,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 12 iunie 1990,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin cererea depusă la grefa Curții la 17 august 1988, Comisia a introdus, în temeiul articolului 169 din Tratatul CEE, o acțiune vizând constatarea faptului că, prin refuzul de a acorda sau de a menține beneficiul alocației suplimentare a Fondului național de solidaritate pentru beneficiarii de pensii franceze de invaliditate, pensii pentru limită de vârstă sau pensii de urmaș care își au reședința sau își transferă reședința într-un alt stat membru din Comunitate, Republica Franceză nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolelor 48–51 din Tratatul CEE și al articolului 10 din Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 al Consiliului din 14 iunie 1971 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați, lucrătorii care desfășoară activități independente și familiile acestora care se deplasează în cadrul Comunității, [astfel cum a fost codificat de Regulamentul (CEE) nr. 2001/83 al Consiliului din 2 iunie 1983 (JO L 230, p. 6)].

2 Din dosar reiese că alocația suplimentară este acordată de Fondul național de solidaritate, creat în 1956 în vederea promovării unei politici generale de protecție a persoanelor în vârstă, printre care, în special, cele care, beneficiind de pensiile pentru limită de vârstă sau pensiile de invaliditate dobândite în temeiul actelor cu putere de lege sau a normelor administrative, nu dispun de suficiente resurse.

3 Condițiile de acordare a acestei alocații, care figurau înainte la articolele L 684 – 711 din codul securității sociale (denumit în continuare „CSS”), sunt de acum înainte stabilite de articolele L 815-1 – 815-11 din același cod. Alocația suplimentară este finanțată prin impozit și acordarea sa este independentă de calitatea fostului lucrător salariat sau a lucrătorului care desfășoară o activitate independentă. Este vorba de o prestație care completează resursele de orice natură, inclusiv prestațiile contributive, până la nivelul considerat indispensabil, ținând seama de costul vieții în Franța. Articolul L 815-11 din CSS prevede faptul că alocația suplimentară încetează să mai fie acordată persoanelor care își transferă reședința în afara teritoriului Republicii Franceze.

4 Articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1408/71, menționat anterior, prevede că acest regulament se aplică tuturor legislațiilor privind ramurile securității sociale, care se referă, printre altele, la pensiile de invaliditate și la pensiile pentru limită de vârstă; Articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1408/71 prevede faptul că pensiile, prestațiile și alocațiile „dobândite” în temeiul legislației unuia sau mai multor state membre nu pot face obiectul niciunei reduceri pe motiv că beneficiarul își are reședința pe teritoriul unui stat membru altul decât cel în care se găsește instituția debitoare.

5 Prin scrisoarea din 12 februarie 1979, Comisia a solicitat guvernului francez să adapteze dispozițiile franceze la dreptul comunitar, astfel încât, în conformitate cu Hotărârea din 9 octombrie 1974, BIASON (24/74, Rec. p. 999), titularii unei pensii de invaliditate franceze care beneficiază de alocația suplimentară a Fondului național de solidaritate să continue să perceapă această alocație, atunci când aceștia își transferă reședința pe teritoriul unui alt stat membru. Prin scrisorile din 15 iunie și 9 august 1979, autoritățile franceze au informat

Comisia despre faptul că o examinare aprofundată a problemei adresate nu le permisesse să elimine obstacolele din calea plății prestației în litigiu în afara teritoriului francez.

6 Comisia a emis avizul motivat prevăzut la articolul 169 din Tratatul CEE la 24 iulie 1980, invitând guvernul francez să se conformeze cu acesta în termen de o lună. La 29 aprilie 1981, Comisia a decis să suspende procedura de la articolul 169 pe care o inițiasse. La 8 august 1985, aceasta a prezentat Consiliului o propunere de regulament care modifica Regulamentul nr. 1408/71 [COM(85) 396 final, JO C 240, p. 6]. Această propunere, a cărei adoptare a pus capăt neîndeplinirii reproșate, avea ca obiect, pe de o parte, de a include în mod expres prestațiile sociale cu caracter necontributiv, plătite în numerar, în numărul de prestații reglementate de Regulamentul nr.1408/71 și, pe de altă parte, de a rezerva beneficiul acestor prestații dobândite în temeiul legislației unui stat membru doar persoanelor care își au reședința pe teritoriul acestui stat. Cu toate acestea, ținând seama de absența oricărui progres în negocierile din cadrul Consiliului, Comisia a decis să revină asupra deciziei sale de a suspenda procedura de la articolul 169 din tratat și a introdus prezenta acțiune.

7 Pentru o expunere mai amplă a faptelor cauzei, a derulării procedurii, precum și a motivelor și argumentelor părților, se face trimitere la raportul de ședință. Aceste elemente din dosar sunt reluate în continuare numai în măsura necesară pentru raționamentul Curții.

8 Din dosar reiese că, în cazul în care Comisia urmărește să se constate că Franța nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolelor 48 – 51 din tratat și a articolului 10 din Regulamentul nr. 1408/71, aceasta și-a întemeiat argumentația numai pe nerecunoașterea de către statul în cauză a dispozițiilor articolului 10 menționat anterior. Prin urmare, doar ținând seama de aceste dispoziții este necesar să se aprecieze temeinicia prezentei acțiuni în neîndeplinirea obligațiilor.

9 Comisia susține faptul că, în conformitate cu jurisprudența Curții, amintită în special de Hotărârea din 24 februarie 1987, Giletti și alții (379/85 a 381/85 și 93/86, Rec. p. 955), refuzul de a acorda sau de a menține beneficiul unei alocații, precum cea vizată în speță, pentru titularii care își au reședința sau își transferă reședința într-un alt stat membru constituie o încălcare a articolului 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1408/71.

10 Este necesar să se amintească faptul că, în această privință, în Hotărârea din 24 februarie 1987, Giletti și alții, menționată anterior, dată ca răspuns la o serie de întrebări preliminare adresate de Curtea de Casație franceză privind aceeași alocație, Curtea a considerat că o legislație precum cea în cauză, în măsura în care aceasta conferă un drept prestațiilor suplimentare destinate majorării valorii pensiilor care intră sub incidența securității sociale, fără nici un fel de apreciere a nevoilor și a situațiilor individuale care este caracteristică asistenței, intră sub incidența sistemului de securitate socială în sensul Regulamentului nr. 1408/71.

11 În aceeași hotărâre, Curtea a hotărât că este necesar ca articolul 10 din Regulamentul nr. 1408/71 să fie interpretat în sensul că nici nașterea și nici menținerea dreptului la prestații, pensii și alocații menționat de această dispoziție nu pot fi refuzate doar pe motiv că partea interesată nu își are reședința pe teritoriul statului membru în care se situează instituția debitoare.

12 Guvernul francez susține faptul că alocația suplimentară în cauză este acordată ținând seama de un mediu economic și social precis, dat fiind că aceasta vizează să garanteze mijloace de existență minime în Franța. Prin urmare, plata acestei alocații într-un alt stat membru nu îndeplinește aceeași funcție și își pierde astfel rațiunea de a fi.

13 Acest argument nu poate fi reținut. Din moment ce, într-adevăr, o prestație suplimentară, precum cea menționată în cazul de față, intră sub incidența sistemului de securitate socială, în sensul Regulamentului nr. 1408/71, faptul că plata acesteia este legată de un anumit mediu economic și social nu poate fi, în temeiul dreptului comunitar actual, o justificare pentru a o distinge de pensia pentru care aceasta constituie de drept un accesoriu.

14 Rezultă de aici că subordonarea plății alocației suplimentare în cauză condiției de rezidență pe teritoriul francez este incompatibilă cu articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1408/71.

15 Guvernul francez susține în continuare că exportul alocației suplimentare a Fondului național de solidaritate, precum și cel al prestațiilor necontributive pe care le cunosc celelalte state membre, pun probleme de gestionare, de coordonare și de fond importante, pe care doar o reglementare comunitară le poate soluționa. Prin urmare, în acest scop Comisia a prezentat propunerea de regulament din 8 august 1985, menționată anterior.

16 Este necesar să se susțină în această privință faptul că, în lipsa unor modalități speciale aplicabile prestațiilor necontributive în cauză, este necesar ca soluția problemelor adresate de guvernul francez să se găsească în dispozițiile actuale ale regulamentelor, astfel cum au fost interpretate de către Curte.

17 În cazul în care este adevărat că punerea în aplicare a acestor dispoziții poate provoca dificultăți practice, acest fapt, astfel cum a observat deja Curtea în Hotărârea din 28 mai 1974, Callemeyn, punctul 12 (187/73, Rec. p. 553), nu poate aduce atingere drepturilor pe care persoanele fizice le au în baza principiilor legislației sociale a Comunității. Este necesar să se observe, de altfel, că probleme de ordin practic pot fi întotdeauna prezentate comisiei administrative pentru securitatea socială a lucrătorilor migranți, care este special prevăzută, în acest sens, de articolul 81 litera (d) din Regulamentul nr. 1408/71.

18 Rezultă de aici că dificultățile invocate de guvernul francez nu sunt de natură să justifice neîndeplinirea obligațiilor care îi revin în temeiul dreptului comunitar.

19 Cu privire la trimiterea făcută de guvernul francez la propunerea Comisiei din 8 august 1985, este necesar să se sublinieze că faptul că o propunere care a putut pune capăt unei încălcări este prezentată Consiliului nu poate elimina obligația statului membru responsabil de această încălcare de a se conforma dispozițiilor comunitare în vigoare.

20 Prin urmare, este necesar să se constate că, refuzând să acorde sau să mențină beneficiul alocației suplimentare a Fondului național de solidaritate pentru titularii de pensii franceze de invaliditate, pensii pentru limită de vârstă sau pensii de urmaș care își au reședința sau își transferă reședința într-un alt stat membru din Comunitate, Republica Franceză nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 10 din Regulamentul nr. 1408/71.

Cu privire la cheltuielile de judecată

21 În temeiul articolului 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Republica Franceză a căzut în pretenții, aceasta este obligată la plata cheltuielilor de judecată.

Pentru aceste motive,

CURTEA,

hotărăște:

1) Refuzând să acorde sau să mențină beneficiul alocației suplimentare a Fondului național de solidaritate pentru titularii de pensii franceze de invaliditate, pensii pentru limită de vârstă sau pensii de urmaș care își au reședința sau își transferă reședința într-un alt stat membru din Comunitate, Republica Franceză nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 10 din Regulamentul nr. 1408/71 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați, lucrătorii care desfășoară o activitate independentă și cu familiile acestora care se deplasează în cadrul Comunității.

2) Obligă Republica Franceză la plata cheltuielilor de judecată.

Schockweiler	Zuleeg	Mancini	
O'Higgins	Moitinho de Almeida	Grévisse	Kapteyn

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 12 iulie 1990.

Grefier
J.-G. Giraud

Președinte în funcție
F. A. Schockweiler